



ת"פ 3343/08/15 - מדינת ישראל - תביעות שפלה נגד מרדכי יוסף

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 3343-08-15 מדינת ישראל נ' יוסף

בפני כב' השופט רפי ארניה

בעניין: מדינת ישראל - תביעות שפלה

המאשימה

נגד

מרדכי יוסף ע"י ב"כ עו"ד כלפה

הנאשמים

גזר דין

הנאשם, בן 46, הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של העלבת עובד ציבור, בניגוד להוראת סעיף 288 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

בהתאם לממצאי הכרעת הדין, ביום 20.5.2013 פנה הנאשם, עו"ד פלילי, אל המתלונן, תובע משטרתי, שישב על ספסל התביעה בבית המשפט לתעבורה בבאר שבע, בבקשה לדחיית מועד דיון שהיה קבוע בעניינו של מרשו לאותו היום. המתלונן, אשר היה עסוק באותה עת במו"מ עם עו"ד אחר, עו"ד גרוס, אמר לו להמתין משום שהוא עסוק עם עו"ד גרוס. בשלב זה, הנאשם התפרץ כלפי המתלונן בצעקות ואמר לו בנוכחות עורכי דין וקהל שהיה באולם "אתה אפס, אתה קטן, אתה שווה לתחת, אתה טוניסאי מסריח, אני לא רואה אותך ממטר, יא זין, אתה תובע קטן, מי אתה חושב שאתה, יא זבל, יא רוח".

לאחר מכן נכנסו הצדדים ללשכת כב' השופט לנדסמן, וביוצאם משם אמר הנאשם למתלונן "יא זין, אתה אפס וקטן, תובע מסריח, שם עליך זין".

טיעוני הצדדים

המאשימה עמדה על הפגיעה הקשה שנגרמה למעמדה של התביעה המשטרית, בשים לב לאינטרסים שעליהם באה העבירה להגן. המאשימה עתרה לקביעת מתחם עונש הולם אשר נע בין ענישה מוחשית ללא רכיב של מאסר בפועל לבין מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות.

המאשימה סברה כי נוכח חומרת האירוע, קיצוניותו, ומיהות הנאשם, יש לקבוע מתחם ענישה של עד 6 חודשי מאסר אשר יכול וירוצו בעבודות שירות, וכי זהו המקרה שבו על בית המשפט לאמץ את הרף הגבוה של המתחם ולהטיל על הנאשם עונש של מאסר שירוצה בעבירות שירות.



ההגנה עתרה לביטול הרשעתו של הנאשם בשל פוטנציאל הפגיעה בו באספקט פעילותו הציבורית העתידית בבחירות ללשכת עורכי הדין ובבחירות למועצה המקומית ביישוב בו הוא מתגורר. כמן כן הדגיש ב"כ הנאשם את חלוף הזמן, את העובדה שהנאשם כבר הורשע בדין המשמעתי, ואת הפגיעה שנגרמה לו במחוז הדרום בו הינו מוכר היטב, עקב ממצאי הכרעת הדין שפורסמו ברבים לרבות באמצעי תקשורת. כמו כן הדגיש הנאשם את העובדה כי לאחר האירוע ביקש להתנצל בפני המתלון ואולם זה התנה את מתן ההתנצלות בשורה של דרישות בלתי אפשריות ובלתי סבירות.

המאשימה התנגדה לבקשת הנאשם לבטל את הרשעתו, מאחר ולטעמה הוא אינו עומד בתנאים שנקבעו בהלכה הפסוקה לביטול ההרשעה.

הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות על ידי הנאשם, בנסיבותיהן

הערכים החברתיים שבבסיס העבירה בה הורשע הנאשם פורטו בהכרעת הדין, בדיון בחלק המשפטי. נזכיר כי העבירה הנידונה לא באה להגן על הפגיעה האישית שחש עובד הציבור עקב ההעלבה, אלא תכליתה הגנה על השירות הציבורי:

"הערך המוגן באיסור הפלילי הוא הגנה על מערכות השלטון ועל תקינות תפקודו של השירות הציבורי במדינה. זאת, על רקע היותו של השירות הציבורי נדבך מהותי במערכת השלטון במשטר דמוקרטי. השירות הציבורי הוא האמצעי המרכזי שבאמצעותו פועלות רשויות השלטון ביישום תפקידיהן על-פי החוק; הוא נועד לשרת את הציבור באותם תחומי פעולה שהופקדו בידיו; בלעדיו, מוסדות השלטון לא יוכלו לפעול, ותשתית המשטר הדמוקרטי תיפגע. עבירת העלבת עובד ציבור נועדה לפרוש הגנה על השירות הציבורי מפני פגיעות קשות העלולות לפגוע בכשירות תפקודו, וביכולתו לקיים את אחריותו כלפי הציבור, ולפעול כראוי להגשמת יעדיו. ללא הגנה ראויה על השירות הציבורי, לא ייכון שירות ציבורי יעיל, שבכוחו לעמוד במטלות ובאחריות המוטלות עליו. הצורך להגן על השירות הציבורי מחייב הגנה גם על עובד הציבור האינדיבידואלי, שבאמצעותו פועל השירות הציבורי. בלא הגנה כזו על עובד הציבור, יתקשה עובד הנתון למעשי העלבה, השפלה וביזוי למלא את תפקידו בכשירות וביכולת מלאים. כתוצאה מכך, המערכת הציבורית תיפגע, השירות הניתן לציבור ייפגע, ויכולתה של המערכת הציבורית להגשים את מלוא יעדיה למען האינטרס הציבורי תועמד בסכנה. העבירה של העלבת עובד ציבור שמה, אמנם, במרכזה, את ההגנה על עובד הציבור שהוטחו כלפיו דברי עלבון בהקשר למילוי תפקידו, אך תכליתה רחבה יותר. היא נועדה ביסודה להגן על השירות הציבורי במשמעותו המוסדית-ערכית, ולהבטיח את פעילותו התקינה. לא עניינו של העובד כפרט עומד במרכז הערך המוגן בעבירה, אלא עניינה של מערכת השירות הציבורי ככזו, הוא הניצב במוקד האיסור"

(דנ"פ 7383/08 **אונגרפלד נ' מ"י פ"ד ס"ה (1) 23**, בפסקה 22)

לטעמי, מידת הפגיעה שפגע הנאשם בערכים המוגנים הינה בעצימות גבוהה.

כאמור בהכרעת הדין, הנאשם נקט כלפי המתלון בשפת רחוב בוטה וגסה, ובביטויים קשים ומעליבים, הנוגעים גם למוצאו העדתי של המתלון, וחוטאים בהקטנת וגימוד תפקידו.

המדובר ברצף של ביטויים אשר נאמרו בפומבי, בשתי הזדמנויות, בהפרש זמנים קצר, בפני קהל עוה"ד והמתדיינים שישבו באולם בית המשפט, וכוונו למתלון לא רק כאדם, אלא גם בכובעו כתובע.



הטחת ביטויים אלה במי שהוא נציג שלטון החוק בבית המשפט בפני קהל נאשמים ועורכי הדין פוגעת במעמדה ותדמיתה של התביעה המשטרית כמוסד, במערכת בתי המשפט ובשלטון החוק בכלל, שכן אם בארזים - עורכי הדין הנתפסים כנציגי שלטון החוק - נפלה שלהבת, מה יאמר כלל הקהל? מדוע שהוא ישמור על כבוד המשטרה, התביעה המשטרית, הפרקליטות ובתי המשפט?

מכאן - הפגיעה שפגע הנאשם בשירות הציבורי, בשים לב במיוחד למיהותו של הנאשם כעו"ד ובמקום ביצוע העבירה, אולם בית המשפט, הינה פגיעה קשה ביותר, ולממצא זה יש השלכה של ממש לא רק במנעד הענישה אלא גם באינטרס הציבורי הנוגע לביטול הרשעתו, כפי שיפורט להלן.

ביטול ההרשעה

הנאשם עתר לביטול הרשעתו. לטענתו, הותרת ההרשעה על כנה תסכל את מאמציו להפוך לאיש ציבור בלשכת עורכי הדין במחוז דרום וכן ברשות המקומית.

כידוע, הכלל הוא כי משנמצא שהנאשם עבר את העבירה המיוחסת לו יורשע בדינו. הימנעות מהרשעה הינה חריג לכלל הנ"ל. בהתאם להלכה הפסוקה (רע"פ 2086/96 **תמר כתב נ' מ"י פ"ד נ"ב (3) 337**) שניים הם הפרמטרים לבחינת עתירת נאשם לאי הרשעה או לביטול ההרשעה: האחד - כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסויים על הרשעה, והשני הפגיעה הקונקרטית של ההרשעה בנאשם. רק במקרים יוצאי דופן בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מהרשעתו לבין חומרת העבירה, רשאי בית המשפט להימנע מהרשעתו של מי שנמצא אשם בביצוע העבירה.

במקרה זה, לשיטתי אף אחד משני הפרמטרים הללו אינו מתקיים.

באשר לסוג העבירה, מוכן אני להניח שככלל, במקרים מסויימים, עבירה של העלבת עובד ציבור הינה מסוג העבירות שבהן ניתן לוותר על הרשעה. זאת בעיקר במקרים בהם האמירות הינן גבוליות וספורות וקרובות לפליטת פה קצרה אשר באה עליה חרטה תכופה.

בחינת המקרה שבפני מלמד כי לא כך הוא הדבר במקרה זה. כפי שהבעתי את עמדתי בהכרעת הדין, עוצמת הפגיעה של הנאשם בערך של כבוד התביעה המשטרית כמוסד, בשים לב לתפקידו כעו"ד ובשים לב למקום ביצוע העבירה (אולם בית המשפט), ובשים לב לפרץ הגידופים, הקללות והנאצות אותן הטיח במתלונן לעיני כל, בשתי הזדמנויות שונות באותו יום, הינה כה גדולה עד אשר עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים הופכת להיות משמעותית ולכן אין מתאפשר, במקרה זה, לוותר על ההרשעה.

גם פגיעה קונקרטית בנאשם לא נמצאה. לא הוכח בפני כי הנאשם החל בצעדים משמעותיים לכיוון מישרה או תפקיד ציבוריים. אף לא הוכח כי יהיה בהרשעה כדי למנוע ממנו מישרה כזו. מעבר לכך, הנאשם כבר הורשע על ידי בית הדין המשמעותי בגין חלק מפרשה זו ולא ניתן להעמידו לדין בשנית בנוגע אליה. כך שגם במישור הדין המשמעותי והמשך עיסוקו במקצועו כעו"ד, ככל ששיקול זה הינו שיקול רלוונטי, לא נגרם לנאשם כל נזק כתוצאה מההרשעה.

הנאשם קבל על כי ההרשעה פגעה בשמו הטוב, במחוז דרום בו עיקר עיסוקו, וזאת משום שהכרעת הדין הופצה ברבים. צר לי, אך אין זהו טיעון המצדיק הימנעות מהרשעה. כל הרשעה במשפט פלילי מכתימה את שמו של המורשע בדינו, ועניינו של הנאשם אינו שונה מעניינם של אחרים, חסרי עבר פלילי, אשר מעשיהם הם שהביאו אותם אל ספסל הנאשמים. יחד עם זאת שיקול זה יובא בחשבון בבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.



אשר על כן, אני דוחה את הבקשה לביטול ההרשעה.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

בעיני, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה הינן מעמדו של הנאשם, מעמדו של המתלון, מיקום ביצוע העבירה, כאשר היא בוצעה בפני קהל רב ועורכי דין, וכן העובדה שמדובר היה בפרץ קללות ארוך הנוגעות גם למוצאו העדתי של המתלון, ותפקידו במערכת התביעה המשטרתית. כל אלה, בצירוף העובדה שהדברים נאמרו על רקע של עניין של מה בכך מגבשים את כלל הנסיבות הרלוונטיות לעניין. יחד עם זאת ברור שאין מדובר בעבירה שקדם לה תכנון מוקדם וכי אין נילוות לה פגיעת גוף.

מדיניות הענישה הנוהגת וקביעת מתחם העונש ההולם

עיון בפסיקה שהביאו הצדדים מגלה כי מתחם העונש ההולם אשר נקבע בפסיקת בתי המשפט לעבירה הנידונה הינו ענישה מוחשית אשר אינה כוללת רכיב של מאסר בפועל לבין מאסר בפועל לתקופה קצרה אשר במקרים המתאימים ניתן לריצוי בעבודות שירות. לעניין זה ר':

רע"פ 9419/08 **בן חיים נ' מ"י** (3.2.2010), ע"פ (י-ם) **בלילתי נ' מ"י** (22.1.2012), ת.פ. (ת"א) 717-05-15 **מ"י נ' פריוב** (30.4.2017), ת.פ. (י"ם) 47605-01-13 **מ"י נ' משה גבריאל מלכה** (1.1.2014).

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

במכלול השיקולים שבראש זה יש לקחת בחשבון את העובדה ששמו של הנאשם, שהינו סניגור ידוע במחוז הדרום הוכתם עם פירסומה של הכרעת הדין ברבים. מאליו מובן כי נסיבה נוספת לקולא הינו עברו הנקי של הנאשם, וכן העובדה כי ספג עונש משמעותי - אם כי מינורי - מבית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין.

עיקר המשקל בראש זה ניתן לשני נתונים: האחד הינו חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה, והשני נוגע למאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה.

בכל הנוגע לחלוף הזמן - העבירה בוצעה בשנת 2013 וכתב האישום הוגש בשנת 2015. השיהוי בהגשת כתב האישום לא נבע ממחדל כלשהו של הנאשם אלא כתוצאה מהחלטתה המקורית של המדינה שלא להגיש כתב אישום כנגדו, החלטה אשר ערר שהגיש עליה המתלון - התקבל. גם ניהול המשפט היה בסך הכל ענייני ומהיר ולא ניצפו כל עיכובים מצידו של הנאשם. עובדות אלה בוודאי עומדות לזכותו של הנאשם.

באשר לנוגע למאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה - הוכח בפני כי מיד לאחר האירוע ביקש צד שלישי לערוך סולחה בין הנאשם לבין המתלון, הכוללת הבעת התנצלות של הנאשם. ואולם, המתלון דרש מכתב התנצלות בנוסח מסוים ביותר, אשר יתלה למשך תקופה של 30 יום בלוחות המודעות של בתי משפט המחוזי והשלום בבאר שבע, וכן בחדר התובעים שם, ואשר עותק ממנו יועבר לראש אגף תנועה במשטרה ולראש מדור תביעות תעבורה (נ/2).

הנאשם, אשר חש כי דרישה מסוג זה הינה משפילה ובלתי מידתית שלח למתלון מכתב התנצלות כללי (ת/2) תוך שהוא מצוין כי הדברים נאמרו בעידנא דריתחא וכי הוא מקווה שמכתבו יעלה את יחסיו עם המתלון על דרך חדשה.



בלי להתייחס לדרישתו של המתלון והעומד מאחוריה, מראיות אלה ברור לחלוטין כי הנאשם חפץ, מיד לאחר ביצוע העבירה, להתנצל בפני המתלון ועובדה זו עומדת לזכותו.

קביעת העונש בתוך המתחם

אודה, כי התלבטתי לא מעט בכל הנוגע לעונש ההולם את העבירה אותה ביצע הנאשם. שקלתי בכובד ראש, האם אין מקום, נוכח הנסיבות הקיצוניות של מעשה העבירה, ובמיוחד בשים לב למעמדו של הנאשם - אשר לטעמי מטיל עליו חובות מוגברות ולא מעניק לו זכויות יתר- לסטות מהענישה המקובלת לעבירה בודדת מסוג זו שהינה מאסר מותנה, קנס ופיצוי, ותחתם להטיל על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות. לקחתי בחשבון גם את העובדה שאף שהנאשם הורשע בדין המשמעתי בגין חלק מהאירוע נשוא כתב אישום זה, הרי שהוטל עליו עונש קל כנוצה שאין בו כל מסר הרתעתי, ועל כן על בית המשפט לאזן תוצאה זו באמצעות ענישה מחמירה, אשר תעביר את המסר ההולם לציבור הרחב ולנאשם עצמו בדבר החומרה הגלומה במעשיו.

בסופו של יום, ולא בלא היסוס, ואף לא בלב קל, החלטתי להיצמד לקו המקובל של הענישה בגין עבירה זו, וזאת בעיקר נוכח עברו הנקי של הנאשם, חלוף הזמן, והתנצלותו בפני המתלון כמבואר לעיל. יחד עם זאת, סבורני כי נוכח הנסיבות הקיצוניות של העבירה, יש לאזן את היעדרו של רכיב המאסר בסנקציות כספיות משמעותיות.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר על תנאי לתקופה של 5 חודשים, והתנאי הוא שבמשך 3 שנים מהיום הנאשם לא יעבור עבירה בה הורשע בתיק זה.
 2. קנס בסך של 20,000 ש"ח או 4 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.8.2017.
 3. פיצוי למתלון בסך של 10,000 ש"ח. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 1.8.2017.
- ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.
- ניתן היום, ט"ז תמוז תשע"ז, 10 יולי 2017, בנוכחות הנאשם, ב"כ וב"כ המאשימה.